

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

ПЛАН

Оля Нормативність усного професійного мовлення: правила наголошування слів.
Маркіян Л. Мовні та позамовні засоби спілкування: мовленнєва майстерність і техніка мовлення. Роль інтонації у мовленнєвій виразності: мелодика, темп, голос мовця.
Софія Орфоепічні норми української мови, засоби милозвучності.
Маркіян Г. Види і жанри усного професійного мовлення.
Олена Невербальні засоби професійного спілкування.
Віка Український мовленнєвий етикет. Тональності спілкування.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

Оля Завдання 1. Повторіть акцентуаційні норми (норми наголошування слів) в українській мові. Поставте наголоси у словах.

Байдуже, барометр, буду, валовий, вести, видання, випадок, виразний, височина, витрати, вичерпна відповідь, візьму, вольтметр, вугілля, вчення, глиняний, гуртожиток, громадянин, ґрунтовий, два брати, дециметр, діалог, довідник, до мене, довідник, живопис, завжди, занести, запитання, зокрема, каталог, квартал, мармуровий, мене, мережа, міліметр, надбання, некролог, нема мене, ненавидіти, нести, новий, обкладинка, одинадцять, перехідний, пишу, пізнання, плачу, позначка, показник, помилка, переріз, псевдонім, разом, речовина, ринковий, рукопис, сповна, течія, три шляхи, ходжу, цифровий, черговий, широко.

Абичий, бавовництво, адресний, гідрометр, дипломатія, меблевий, відвозити, задарма, католицький, легеневий, гаданий, інженерія, зубожіти, газдівський, лавровий, жовтизна, ідете, молодик, дерматологічний, малиновий, зручний, дрова, гуртожиток, кулінарія, чотирнадцять, урочистий, дочка, спина, заслання, твого, мого, загадка, бюлетень, кропива.

Андрій Завдання 2. З'ясуйте значення поданих слів. У яких словах наголос виступає засобом семантичної диференціації, а у яких впливає на граматичні особливості?

На́званий – назва́ний, ру́ки – руки́, ба́жаний – бажáний, пта́шник – пташні́к, нові́ни – новині́, назáвжди – назавжди́, ні́коли – ніколи́, слóва – слова́, ко́ристь – корі́сть, об'є́днання – об'єднáння, різно́вид – різновид, перенóсний – переносні́й, ви́года – ви́года; запал – запал, ко́лос – колос, терен – терен, лупа – лупа, броня – броня; і́рис – і́рис, хаос – хаос; батьківщина – батьківщина, безрозмі́рний – безрозмірні́й; деревина – деревина; ліка́рський – ліка́рський; са́га – са́га; шко́да – шко́да; я́кось – я́кось; атласні́й – атласні́й; адре́сний – адре́сний; вершкові́й – вершкові́й, відо́мість – відо́мість.

Маркіян Г. Завдання 3. Вставте, де потрібно, пропущені букви. Прочитайте, поясніть вимову й правопис слів.

Пари́ж – пари...кий, Пра́га – пра...кий, доро́гий – доро...чий, вузький – ву...чий, со́ня...ник, серде...на хвороба, серде...на людина, студент – студен...ський, кни́га – у кни...ці, ю́шка – у ю...ці, кі́готь – кі...ті, ра́дитися – ти ра́ди...ся, смі́ятися – ти сміє...ся, він сміє...ся, неві́стка – невіс...ці, ї́здити – їж...у.

Ласько Завдання 4. Форми поданих слів замініть так, щоб ненаголошені *е, и* в коренях слів були наголошеними. Порівняйте вимову цих звуків у різних позиціях. Зерно, широкий, зимовий, пекти, дерево, шептати, земельний, кленок, веселощі, синенький, легенький, блискавиця, величний, вербовий, хитається, тесати, синок.

Софія Завдання 5. Підготуйте 10 запитань для Ваших однокласників щодо знання ними основних правил комунікативного етикету.

Андрій Завдання 6. Знайдіть серед висловів мовленнєвого етикету зразки нейтральної тональності

1. Доброго ранку. Добрий день. Добридень. Добрий вечір. Вечір добрий. Добровечір. Здрастуйте. Здорові будьте. Доброго здоров'я. Скільки літ. Привіт. Вітаю. Салют.
2. До побачення. До завтра. Вибачте, мені час. На все добре. До зустрічі. Бувай. Бувайте здорові. Усього найкращого. Вітання всім. Прощайте. Тим часом. Хай вам щастить. Сподіваюся, ми скоро побачимось. Бажаю добре провести час. Щасливо. Добраніч.
3. Дякую. Щиро дякую. Спасибі. Велике спасибі. Красно дякую. Вельми дякую. Дуже дякую. Висловлюю вдячність. Дозвольте висловити вдячність. Глибоко вдячний. Складаю подяку. Дуже вдячний за Вашу турботу. Дуже вдячний за щиросердний прийом. Дякую від усього серця.
4. Так. Напевно. Обов'язково. Безперечно. Безсумнівно. Безумовно. Звичайно. Будь ласка. Прошу. Гаразд. Добре. З радістю. Ще б пак. Авжеж. Чудово. Не заперечую. Ви маєте рацію.
5. Ні, дякую. Дякую, не треба. На жаль, ні. Ні, це не так. Ні, я не можу. Це неможливо. Ви помиляєтесь. Я не поділяю Вашої думки. Я іншої думки. Шкода, але я мушу відмовитися. Про це не може бути й мови. Не варто про це нагадувати.
6. Вибачте. Пробачте, що турбую Вас. Перепрошую. Мені дуже шкода. Не згадуйте про це. Даруйте за клопіт. Вибачте, що завдав стільки клопоту. Прошу вибачення.
7. Невже? Це не так? Не може бути! О! Тільки уявіть собі! Хто б міг подумати! Я не можу повірити цьому. Як дивно! Як ви мене здивували! Подумати тільки!

Віка Завдання 7. Знайдіть помилки у запропонованих мовних формулах, запишіть правильні варіанти. З'ясуйте, у яких етикетних ситуаціях можна їх використати.

1. Я вибачаюсь.
2. Моя фамілія Кривенко.
3. Даруйте, але Ви не відповіли на питання.
4. Я до Вас по такому ділу.
5. До зустрічі через пару днів.
6. Скажіть, будь ласка, скільки годин.
7. Ви вірно вчинили.
8. Ви, безперечно, праві.
9. Я розділяю Вашу стурбованість.
10. Вибачаюсь, але тут Ви не праві.
11. Усього Вам самого найкращого.
12. Чи можна Вас поспитати?
13. Вибачаюсь, мені пора йти.
14. До слідуєчої зустрічі.
15. Давайте попрощаємось.
16. Усього Вам самого найкращого.
17. Пока.

Олена Завдання 8. Вкажіть жести, за допомогою яких у процесі спілкування мовець може продемонструвати:

- а. вищість над співрозмовником _____
- б. незадоволення співрозмовником _____
- в. втрату інтересу до розмови _____
- г. відкритість _____
- д. намір закінчити розмову _____

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / За ред. О. Сербенської. – Львів : Апріорі, 2017. – 304 с.
2. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
3. Ботвина Н.В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділового спілкування / Н. В. Ботвина. – К. : АртЕк, 2000. – 190 с.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посібник / Т.Б. Гриценко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 533 с.
5. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. – Донецьк : БАО, 2005. – 480 с.
6. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посібник / З. О. Мацюк, Н. І. Станкевич. - Друге вид. – К. : Каравела, 2007. – 352 с.
7. Мацько Л.І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К. : Академія, 2007. – 360 с.
8. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради / О. Пономарів. – К. : Либідь, 2011. – 272 с.
9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування / Я. Радевич-Винницький. – Львів : Сполох, 2001.
10. Сербенська О.А. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей / О. А. Сербенська, М. Й. Волощак. – К. : Просвіта, 2001. – 204 с.
11. Шевчук С. В. Українське професійне мовлення. Навч. посіб. / С. В. Шевчук. – К. : Алерта, 2011.